

Nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/ Mittearvestatud	JM seisukohad/vastused
Vabaühenduste Liit			
1.	<p>Ettepanek jätta koosoleku pidamise ja hääle andmise kord vabaks, eristamata enam kokkukutsutud ja -kutsumata koosolekut, sest praktikas on võimalus ja vajadus enama paindlikkuse järele. Kel on MTÜS § 22 lg 3 ehk 100% liikmete kirjalike poolthäälte nõue võetud üle põhikirjadesse, on võimalik ehk lahendada sõnastuse või rakendussättega, mis kokkukutsumise eristuse kaotab viisil, kus põhikirjasäte muutuks seadusega vastuolus olevaks ega kehtiks seeläbi. Tegelikku vajadust kõigi liikmete poolthäälteks pole küllap üheski olukorras, et seda põhikirjades edasi kaitsta.</p> <p>Nii võiks saada koosolekul/hääletuses osaleda kindlal ajal/ajavahemikul (vähemalt seitsme päeva pärast/jooksul) toimuval koosolekul füüsiliselt või audio-video või esindaja vahendusel, ent millele võiks oma hääle saata ka kirjalikult taasesitatavalt (täname ÄS § 170¹). Sealjuures viimased hääled loetakse kvoorumi osaks, v.a päevakorra muutmisel; ja mittehääletanuid ei loetaks vastuhäälteks. Lahendus annaks liikmetele kõik võimalused oma põhilist õigust realiseerida ehk hääle anda, samuti esimese korraga kvoorum kokku saada. Eriti kui korduskoosolek oleks üldjuhul alati otsustusvõimeline ehk võibolla vähemategi häältega kui esimesel oluks.</p>	Mittearvestatud	Kiireelnõuga nii põhimõttelise muudatuse tegemine ei ole põhjendatud, jääb lahendamiseks revisjoni eelnõuga.

2.	<p>Ettepanek, mida toetasid kõik meie reageerida jõudnud liikmed: kui põhikirjas on kvooruminõue, võiks see ühetaoliselt kehtida igal viisil koosolekut pidades, sh kirjalikku taasesitamist võimaldaval moel (e-kiri, Google Forms, Citizen OS). Kui ühingul ei ole kvooruminõuet, ei rakendataks seda ka MTÜS § 22¹ korras koosolekul, või ühelgi eelnevalt pakutud hääletusviisil, sest liikmed on ise nii otsustanud ja üksteist usaldanud.</p>	Mittearvestatud	<p>Kiireelnõuga nii põhimõttelise muudatuse tegemine ei ole põhjendatud, jääb lahendamiseks revisjoni eelnõuga.</p>
3.	<p>Kolmas ettepanek on lõpetada liikmete osalemise, sh kvooruminõude täitmise kontroll registri poolt, jättes sellegi ühingu siseasjaks. Just nagu ei kontrolli register, kas järgiti koosoleku kokkukutsumise korda, mida loogiliselt peaks ju tegema praegugi nt kvooruminõudeta ühinguil, et õigusvastaseid nn kahe-inimesekoosolekuid ei toimuks. Kui me ühes kohas ei ürita riigi poolt liikmeid kaitsta, võib sellest ka teisal loobuda. Neljandaks võiks eelmise ettepaneku tasakaalustamiseks kaaluda kandeavalduse kohustusliku lisana osalejate allkirjade asemel just koosolekukutset. Kui kõigil liikmetel oli võimalus põhikirjas või seaduses tänagi oleva etteteatamisaja jooksul edastada oma hääl kirjalikult, taasesitavalt või audio/video teel, on põhimõtteliselt liikmete õigused ju senisest paremini ja mugavamaltki kaitstud. Kui pahatahtlik juhatus kavatses hääletust manipuleerida, saaks ta võltsida üsna lihtsalt ka hääletusprotokolli, seisukohti või paberil allkirjalehte, aga koosolekukutse võltsimine/esitamine/kontrollimine oleks halduskoormuse mõttes ausatele inimestele märkimisväärselt meeldivam. Register võiks kandeavalduse alusena usaldada peamiselt protokollide kahe</p>	Osaliselt arvestatud	<p>Lisatud eelnõusse MTÜS § 21 lg 3¹, mis reguleerib üldkoosoleku liikmete nimekirja koostamist sarnaselt OÜ ja AS-i vastavatele sätetele. MTÜS § 21 lõiget 6 muudetakse vastavalt, et protokollide lisana ei ole vaja enam esitada osavõtjate nimekirja koos kõigi omakäelise allkirjaga. Protokolli kantakse üldkoosoleku toimumise aeg ja koht, liikmete arv, üldkoosoleku päevakord, hääletustulemused ja vastuvõetud otsused ning muud üldkoosolekul tähtsust omavad asjaolud. Protokolli lahutamatuks lisaks on üldkoosolekust osavõtjate nimekiri ning üldkoosolekule esitatud kirjalikud ettepanekud ja avaldused.</p>

	<p>allkirjaga, mille kohustuslikud lisadokumendid oleksid hääletanute nimekiri, volikirjad, hääle andmise viis ja iga liikme seisukoht, ning vajadusel koosolekukutse, mis sisaldaks hääletamise tähtaega, võimaliku koosoleku toimumisaega ja kõiki viise, kuidas liige hääletada saab.</p> <p>Kõik rangemad piirangud neis küsimusis võiksid soovi korral ühingute liikmed endale põhikirjaga ise seada, aga seaduse tasandil võiks nende enesekorraldusse sekkumine vaikumisi minimaalne olla, vs vastupidine hoiak, et vaid põhikirjaga võib rohkem vabadusi luua.</p> <p>Sihtasutustele eelnõus pakutavad viisid samas sobiks, sest nende juhtorganites ei ole kvoorumi kokkusaamine ja allkirjade kogumine nii koormavad kui MTÜdes.</p>		
4.	<p>Samuti toetame seniesitatud ettepanekuid täiendada seletuskirja, et oleks üheselt mõistetav, et koosolek võib TsÜSi alusel toimuda ka täielikult elektroonilises kanalis; ja et MTÜS 22¹ kehtib vaikumisi kõigile tänastele ühingutele, kuni vastav kord pole põhikirjaga keelatud.</p>	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
5.	<p>Kui lõpplahenduseks jääb siiski kas üle poole liikmete poolhäälest või nt videokoosoleku järel ikkagi kõigi osalenute allkirja saamine (viimane praktikas palju keerulisem kui koosolekul osalemine), toetame ka majandusaasta aruande tähtaja pikendamist, sest suurematele või kvoorumiga ühingutele koosoleku läbiviimine, otsuste tegemine ega allkirjade kogumine eelnõuga siiski oluliselt lihtsamaks ei muutu.</p>	Mittearvestatud	Majandusaasta aruande esitamise tähtaja edasi lükkamine ei ole põhjendatud.
6.	<p>Eraldi ei saa toetada kohtu ettepanekut teha protokollis kohustuslikuks osalenud liikmete arv, mida vähemalt esimesel aastal ei hakataks massiliselt täitma. Soovi korral saab sellele tulevikus kandeavalduse</p>	Mittearvestatud	Liikmete arv on otsuse tegemisel ilma koosolekut kokku kutsumata vältimatult vajalik, et hinnata kvoorumi olemasolu.

	lisadokumentide juures eraldi välja teha, et vähendada puuduste kõrvaldamise määruste eeldatavat kasvu.		
7.	Toetame ka kiiret juhtorgani liikme volituste lõpukuupäeva registris kuvamise lõpetamist, mil pole nagunii õiguslikku tähendust ja mis vähendaks küsimusi esindusõiguste kehtivusest eriti lähikuudel. Kas mõni infosüsteem (nt toetuste või iseteeninduskeskkonnad) ka volituste lõpukuupäeva kontrollib, mitte vaid registrisse kantust, on meile paraku teadmata.	Mittearvestatud	Kiirkorras ei ole võimalik sellist infosüsteemide arendust teha, jääb lahendamiseks revisjoni eelnõuga.
EstVCA ja ESJK			
1.	<p>Teevad ettepaneku jõustada 10.03.2020 vastu võetud äriseadustiku muutmise seaduse (osa võõrandamine) § 1 punkt 3, millega kaotati osa võõrandamise kohustustehingu notariaalse tõestamise nõue, esimesel võimalusel, so koos TsÜS jt seaduste muutmise seadusega.</p> <p>Mitmed Eesti osühingud on kaasamas või plaanivad lähiajal kaasata kapitali välisriigi investoritelt, kuid tehingute notariaalne tõestamine on muutunud kriisiolukorras keeruliseks erinevate riikide poolt kehtestatud liikumispiirangute tõttu, samuti põhjusel, et notarite poolt nõutud välisriikide dokumentide (osalejate õigusvõimet ja esindusõigust tõendavad registriväljavõtted jms) väljastamine ning Eestisse saatmine nõuab tavapärasest rohkem aega.</p> <p>Kaugtõestamise võimalused on kättesaadavad üksnes isikutele, kes omavad Eesti ID-kaarti, Digi-ID-d või mobiil-IDd ning tehingute teostamine võtab igal juhul varasemast rohkem aega seoses raskustega dokumentide edastamisel välisriikidest.</p>	Arvestatud	Eelnõu täiendatud §-iga 7, millega jõustatakse osa võõrandamise ja pantimise kohustustehingu vorminõude kaotamine tsiviilseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega (elektrooniliste võimaluste laiendamine koosolekute korraldamisel ja otsuste vastuvõtmisel) üheaegselt.

	Käesolevas olukorras on aga eriti oluline, et enne 1. augustit 2020 läbi viidavad kapitali kaasamise tehingud saaksid kiiresti teostatud, kuna mitmed ettevõtted vajavad erakorralist kiireloomulist abi ning igapäevaselt muutuv olukord maailmas võib investoreid panna pikale venivate tehingute puhul otsuseid ümber vaatama.		
Eesti Korterühistute Liit			
1.	Korteriomandi- ja korteriühistuseaduse § 21 lõige 2 eelnõu regulatsioon, tuginedes eriolukorrale, ei lahenda nende (üle 10 000) korteriühistu muret, kellel on põhikirjades säte: ”Üldkoosoleku otsus loetakse vastuvõetuks koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse poolt hääletavad kirjalikult kõik mittetulundusühingu liikmed”.	Mittearvestatud	KrtS § 21 lg 3 kehtiva regulatsiooni järgi on üldkoosoleku otsus koosolekut kokku kutsumata vastu võetud, kui selle poolt on antud üle poole korteriomanike häältest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat hääleteenamuse nõuet. Seega on nende korteriühistute teadlik valik olnud, et otsuse vastu võtmiseks koosolekut kokku kutsumata peavad olema kõik korteriühistu liikmed.
2.	Tuginedes punktis 1 mainitud olukorrale on paljud ühistud mures, sest juhatuse liikmete volitused kas lõppevad või on juba lõppenud ja 100% liikmete nõusolekut ei ole võimalik otsuse poolt saada ja seda erinevatel põhjustel.	Mittearvestatud	Kiirkorras ei ole võimalik sellist infosüsteemide arendust teha, jääb lahendamiseks revisjoni eelnõuga.
Eesti Advokatuuri Äriõiguskomisjon			
1.	Ettepanek lükata edasi majandusaasta aruannete kinnitamise ja registrile esitamise tähtaeg.	Mittearvestatud	Majandusaasta aruande esitamise tähtaja edasi lükkamine ei ole põhjendatud.
2.	ÄS § 170 lg 5, mille muutmist eelnõu ette ei näe, kohaselt: „Osaühingu põhikirjaga võib ette näha, et osanik võib hääletada osanike koosoleku päevakorras olevate punktide kohta koostatud otsuste eelnõusid, edastades oma hääle osaühingule enne osanike koosolekut posti teel kirjalikus vormis....“ Antud säte kohaselt peaks justkui ikkagi eelnevalt toimuma koosolek põhikirja muutmiseks, et läbi viia kirja teel hääletamist, mis ei ole antud hetkel võimalik. Samuti	Arvestatud	Sarnaselt AS-idele võimaldatakse ka OÜ-dele hääletamine enne koosolekut vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, mitte enam ainult posti teel.

	peaks siinkohal kindlasti olema lubatud ka kirjalikku taasesitamist võimaldav vorm ja ka digiallkirjastatud vorm, mida on võimalik edastada ka e-posti teel.		
3.	<p>ÄS § 170¹ tehtavad muudatused toovad kaasa olukorra, kus elektrooniliselt hääletada enne koosolekut või selle kestel enam osanikud ei saa, vaid see asendatakse võimalusega osaleda koosolekul elektrooniliste vahendite kaudu. Igal juhul peaks säilima ka võimalus edastada hääle enne koosolekut või koosoleku kestel vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Sellise võimaluse olemasolule justkui viitaksid ka ÄS § 171¹ lõikesse 3 ja § 178 lõikesse 3 tehtavad muudatused ja seletuskiri. Reaalselt sellist võimalust uute muudatuste kohaselt osäühingul enam ei ole, kuna vastav regulatsioon ÄS § 170¹-st kustutatakse ning aktsiaseltside osas toodud §-ga 298² analoogset sätet osäühingute puhul ette ei nähta. Kuigi seletuskiri viitab, et seadusandja eesmärk oleks justkui võimaldada elektroonilist hääletamist TsÜS § 33¹ alusel, on oluline täheldada, et elektrooniline osalemine ja elektrooniline hääletamine on erinevad ning viimane neist ei eelda ilmtingimata koosolekul osalemist. Elektroonilise osalemise võimalus peaks lisanduma tänastele võimalustele, mitte see ei peaks kitsendama seniseid võimalusi. Ka osäühingute puhul peaks olema võimalik hääletada enne koosoleku toimumist ja ka selle kestel (ilma sellel füüsiliselt või elektrooniliste vahendite kaudu osalemata) vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.</p>	Arvestatud	Säilib võimalus ka osäühingutele hääletada enne koosolekut vähemalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Eelnõus ÄS § 170 lõiget 5 täiendatud vastavalt, samuti seletuskirja.
4.	<p>ÄS § 170¹ lõike 5 ja § 298¹ lõike 5 eesmärk jääb segaseks. Kui TsÜS § 33¹ sätestab võimaluse osaleda koosolekul elektrooniliste vahendite kaudu, siis jääb arusaamatuks, mis</p>	Arvestatud	ÄS § 170 ¹ lõige 5 ja § 298 ¹ lõige 5 tunnistatakse samuti eelnõuga kehtetuks, kuna kaob ära vajadus eraldi reguleerida koosoleku

	<p>vahe on ülekande jälgimisel ja osalemisel, kui mõlemal juhul peab kasutama kahe-suunalist sidet, kuid ühel juhul ei loeta osalejat osalejaks ja teisel juhul seda tehakse. Tasuks hinnata, kas viidatud lõiked peaksid muudatuste valguses üldse välja jääma.</p>		<p>ülekannet. Eelnõu ja seletuskirja täiendatud vastavalt.</p>
5.	<p>Eelnõust nähtub, et ei looda võimalust koosolekuid elektrooniliste vahendite abil läbi viia, vaid üksnes luuakse võimalus füüsilise kohaloleku asemel elektrooniliste vahendite kaudu osalemiseks. Samas viitab seletuskiri võimalusele koosolekuid ka elektrooniliselt korraldada. Nagu ka Eesti Advokatuuri äriõiguse komisjon eelnevalt on väljendanud, võiks tegelikult luua mitte üksnes võimaluse koosolekul elektrooniliste vahendite kaudu osalemiseks, vaid ka koosoleku tervikuna elektrooniliseks läbiviimiseks ilma võimaluseta füüsiliselt koosolekule tulla. Uue regulatsiooni kohaselt koosolekuid tervikuna elektrooniliselt läbi viia ei saa.</p> <p>Sellest tulenevalt tekkib küsimus, et kuidas aktsiaseltsi puhul majandusaasta aruannete kinnitamine ikkagi välja peaks nägema. Ühest küljest ütleb AS § 291 lõige 1, et aruanne kinnitatakse korralisel üldkoosolekul. Samas ei võimalda seaduse muudatus viia koosolekuid tervikuna elektrooniliselt läbi ehk siis ikka justkui peaks kutsuma kokku koosoleku, mis täna kehtivate piirangute raames tähendab, et seda saab teha siis, kui ühingul on endal olemas piisava suurusega ruum, milles kõik osalejad saab paigutada 2 meetriste vahedega (avalikus kohas seda kogunemiskeelu tõttu teha ei saa). Seega suuremate aktsionäride või liikmete arvuga ühingute jaoks jääb probleem üles, kui aktsionärid ja liikmed soovivad tingimata füüsiliselt kohal olla, siis juhatus peab seda</p>	Arvestatud	<p>Seletuskirja täiendatud ja selgemalt sõnastatud, et kavandatava muudatuse tulemusel on võimalikud ka tervikuna elektroonilised koosolekud. Tegemist on võimalusega ehk et see on aktsionäri valik, kas ta tuleb kohale või osaleb mingil muul viisil. Lahendus, et füüsiliselt kuhugi kohale tulla ei saa, on võimalik paika panna põhikirjaga pärast kavandatavaid muudatusi.</p>

	võimaldama. See asetab juhatuse väga keerulisse olukord, kus tal ei ole koosoleku ettevalmistamisel piisavat kindlust, kuidas koosolek läbi viia. See tähendab tarbetud aja- ja rahakulu. Kindlasti lahendaks olukorra see, kui uus ÄS § 299 ¹ võimaldaks kinnitada sel viisil ka majandusaasta aruannet, kuid eelnõust ega seletuskirjast ei nähtu, kuidas ÄS § 291 ja 299 ¹ omavahel suhestuvad.		
6.	Juhime tähelepanu ka vastuolule uue ÄS § 298 ² lõigete 1 ja 4 vahel. Kui lõige 1 kohaselt on võimalik anda hääle ette juhul, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti, siis lõige 5 kohaselt peab hääletamise korra nägema ette põhikirjas. Kui eesmärk on võimaldada hääle ette andmist enne koosolekut, siis vastava korra peaks määrama juhatus.	Arvestatud	Eelnõu ja seletuskirja muudetud vastavalt.
Kodanikuühiskonna Sihtkapital			
1.	Kõigi juriidiliste isikute (sh MTÜ, SA) puhul võiks olla ühtne see, et registris ei kajastata juhatuse liikmete volituste tähtaegasid. Esimene, peamine põhjus on see, et registriandmetes ei peaks olema õiguslikku tähendust mitteomavaid andmeid, millest siiski kolmandad isikud aeg-ajalt soovivad lähtuda. Teiseks, aeg-ajalt on need andmed ka seoses sellega valed (näiteks volitusi on tegelikult pikendatud aga registrit pole teavitatud). Kolmandaks, see peaks olema ikka MTÜ enda vastutus, et registrikaardil ei nähtuks juhatuse liikmena isikuid, keda ühingu liikmed ei taha juhatuse liikmena näha.	Mittearvestatud	Kiirkorras ei ole võimalik sellist infosüsteemide arendust teha, jääb lahendamiseks revisjoni eelnõuga.
2.	Ei näe ka suuremat mõtet sellel, et koosolekut kokku kutsumata hääletuse puhul veel eraldi sätestada põhikirjast erinev kvooruminõue – loodav hääletamissüsteem eeldab nii või naa seda, et otsuse vastu võtmiseks on vaja üle poole kõigi liikmete häälest.	Teadmiseks võetud	Otsuste vastu võtmisel koosolekut kokku kutsumata eraldi häälteenamuse nõude kehtestamise vajadus tuleneb sellest, et kaotada põhjendamatud erisused juriidilise isiku liikide regulatsioonides ja ühtlustada MTÜ regulatsioon teiste juriidilise isiku liikide vastavate regulatsioonidega.

3.	Nõustun, et seaduse sõnastus peaks olema kõigile üheselt mõistetavalt selline, et koosolekut kokku kutsumata hääletamine ei ole lubatud ainult siis, kui ühingu põhikiri seda otsesõnu keelab. Selline on ju antud juhul seaduse loojate tahe ja oleks pahasti, kui teistsuguse tõlgenduse vastu peaks jälle riigikohtuni välja võitlema.	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
4.	Seadus peaks vähemalt eriolukorra lõpuni võimaldama ka sellist koosolekut, kus koosolek toimubki ainult elektrooniliste vahendite abil. Kas ka pärast eriolukorra lõppu, eks seda võib arutada.	Arvestatud	Eelnõuga kehtestatavate muudatustega on võimalik koosolek, mis toimub ainult elektrooniliste vahendite abil nii eriolukorra ajal kui peale selle lõppu.
5.	Osavõtjate nimekirjad. Võiks olla üheselt mõistetav, et ära kiri ei pea tähendama ainult fotokoopiat. Põhimõtteliselt on võimalik ära kirja ju koostada ka ümberkirjutuse teel, koos koostaja märkega „ära kiri õige“. Hea meelega ei näeks ka siin lõputuid vaidlusi ja erinevaid tõlgendusi. Teine vaade samal teema, seesama „omakäeliselt allkirjastatud koosolekust osavõtjate nimekiri“ – lahendus tuleks leida ka sellele, kuidas registreerivad oma osaluse elektrooniliste vahendite abil koosolekul osalejad. Nemad ju Skype või Zoomi teel omakäelist allkirja samale lehele teistega jooksvalt anda ei saa. Alati ei pruugi kõik liikmed olla ka võimelised andma digiallkirja (välismaalasest liikmed, kes pole ka e-residendid). Äärmiselt ebamõistlik oleks ka kohustus enne protokollile registreerimise esitamist ikkagi saata allkirjaleht ümber-maailma reisile posti teel. Tihti võivad ju elektroonilise vahendiga inimesed osaleda erinevatest maailma paikadest, ühingul võib olla liikmeid tõesti sadu või tuhandeid jne. Aga võib-olla oli see lahendus juba seaduseelnõus sees ja ma lihtsalt ei märganud.	Arvestatud	MTÜS § 21 lg 6 muudetud vastavalt, et ära on kaotatud osavõtjate nimekirja omakäelise allkirjastamise nõue. Regulatsiooni on ühtlustatud lähtuvalt OÜ ja AS-i koosolekute protokollile kehtestatud nõuetest, kus protokollile koostab juhatus ning selle allkirjastavad koosoleku juhataja ja protokollija.

Eesti Kirikute Nõukogu			
1.	<p>Eelnõu § 1. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) §-s 33¹ sisalduv regulatsioon kohaldub juhul, kui „seaduse või juriidilise isiku põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti“. Tõsiasi on see, et nii MTÜ-des, sihtasutustes kui ka usulistes ühendustes on põhikirjades valdavalt kirjas vaid see võimalus, et juhtorgani liikmed osalevad koosolekutel füüsiliselt kohal olles (või volitades mõnda teist kohal olevat liiget). Oluline on see, et nt registriosakonnad ei hakkaks tõlgendama uut sätet niisuguselt, et TsÜS §-s 33¹ sätestatud võimalust saab rakendada vaid siis, kui selle võimaluse kasutamine on põhikirjas sõnaselgelt ette nähtud. See tähendaks tuhandete põhikirjade muutmist. Me usume, et eelnõu koostajad ei ole sellist tõlgendust silmas pidanud, vähemalt nii võib tuletada eelnõu seletuskirjast. Palume kaaluda eelnõu või/ja seletuskirja täiendamist sõnastusega, millest tuleneb väga selgelt mõte, et TsÜS § 33¹ kohaldub vaikimisi automaatselt kõigile juriidilistele isikutele, välja arvatud need juriidilised isikud, kes oma põhikirjas on sõnaselgelt välistanud sellise koosolekul osalemise võimaluse.</p>	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
2.	<p>Eelnõu § 3 p 3 – MTÜS § 22 lg 3 uus redaktsioon. Palume kaaluda sõna „suurema“ asemel sõna „teistsuguse“ kasutamist (ehk et redaktsioon võiks olla: „Kui üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse §-s 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole mittetulundusühingu liikmetest, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud teistsuguse häälteenamuse nõuet.“). Suuremates ühingutes võib osutada probleemiks eelnõus väljapakutud häälteenamuse nõude täitmine, mis võib tähendada, et</p>	Arvestatud	Lisatud võimalus ka väiksemat häälteenamuse nõuet põhikirjas ette näha.

	olulised otsused jäävad õigeaegselt vastu võtmata. Selle sätte kuritarvitamise ohtusid on kindlasti võimalik maandada muul viisil, sätestades vajalikke lisatingimusi kas MTÜS §-s 22 ¹ või põhikirjas.		
3.	Eelnõu § 3 p 4 – MTÜS § 22 ¹ lg 1. Siingi oleks sama märkus, mis oli eelpool TSÜS § 33 ¹ kohta, ehk et palume kaaluda eelnõu või/ja seletuskirja täiendamist sõnastusega, millest tuleneb väga selgelt mõte, et MTÜS § 22 ¹ lg 1 kohaldub vaikimisi automaatselt kõigile MTÜ-dele, välja arvatud need MTÜ-d, kes oma põhikirjas on sõnaselgelt välistanud sellise otsuste vastuvõtmise võimaluse.	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
4.	Eelnõu § 4 p 1 – SAS § 29 ¹ . Siingi oleks sama märkus, mis oli eelpool TSÜS § 33 ¹ kohta, ehk et palume kaaluda eelnõu või/ja seletuskirja täiendamist sõnastusega, millest tuleneb väga selgelt mõte, et SAS § 29 ¹ lg 1 kohaldub vaikimisi automaatselt kõigile sihtasutustele, välja arvatud need sihtasutused, kes oma põhikirjas on sõnaselgelt välistanud sellise otsuste vastuvõtmise võimaluse.	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
5.	Palume seletuskirja täiendada selgitustega MTÜS § 22 ¹ lg-s 2 ja SAS § 29 ¹ lg-s 2 sisalduva lause kohta, et kui liige ei teata tähtjaks, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et ta hääletab otsuse vastu. MTÜ-des on tavapärane see praktika, et hääletaja võib jääda erapooletuks ning pole võimatu, et vastamata hakkavad jätma need, kes tegelikult ei ole vastu, vaid on erapooletud, aga nad ei anna sellest siiski sel viisil toimuva hääletamise käigus teada. Muidugi on võimalik juhatusel kõiki neid võimalikke valikuid ja nendega seotud tagajärgi tutvustada liikmetele eelnõu hääletamisele panemise käigus, kuid palume siiski (juhul kui jääte selle eelnõus sisalduva põhimõtte juurde)	Mittearvestatud	Valitud lahendus lähtub juba kehtivatest samalaadsetest regulatsioonidest ÄS § 173 lg-s 1 ja KrtS §21 lg-s 2. Mittetulundusühingutele ja sihtasutustele ei ole põhjendatud sellest erinevat regulatsiooni kehtestada.

	eelnõu seletuskirjas kommenteerida, millistest kaalutlustest Eelnõus sisalduv põhimõte lähtub.		
Eesti Juristide Liit			
1.	<p>Eelnõu § 3. Mittetulundusühingu seaduse muutmise</p> <p>Eelnõus § p 3: paragrahvi 22 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt: Kui üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse § 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole mittetulundusühingu liikmetest, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet. MTÜS § 21 lg 1 teises lauses on sätestatud, et mittetulundusühingu põhikirjas võib sätestada, kui suure osa mittetulundusühingu liikmete osavõtul on üldkoosolek otsustusvõimeline ning millises korras kutsutakse kokku uus üldkoosolek kokku sel juhul, kui üldkoosoleku ei osalenud nõutav arv mittetulundusühingu liikmeid.</p> <p>Arvestades selle sättega ettepanek muuta sõnastust:</p> <p>Variant 1: Kui üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse § 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole seaduse või mittetulundusühingu põhikirjaga üldkoosoleku toimumiseks nõutud liikmete arvust.</p> <p>Variant 2: Kui üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse § 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole mittetulundusühingu liikmetest, kui seaduses või põhikirjas ei ole üldkoosoleku läbiviimiseks ja otsuste vastuvõtmiseks ette nähtud teistsugust korda.</p> <p>Väiksema liikmete arvuga MTÜ-de puhul on poolte liikmete poolthälte nõue praktiliselt saavutatav, suurema liikmete arvu korral siiski mitte. Kõigil MTÜ liikmetel ei pruugi olla ka</p>	Arvestatud	Eelnõu ja seletuskirja täiendatud vastavalt.

	elektroonilise side vahendeid ja digiallkirja võimalust. Sel juhul tuleks kasutada tavaposti teenuseid, mis omakorda võib liikmetele liigselt koormav olla ja nõuab oluliselt palju aega.		
2.	<p>Ettepanek muuta sõnastust:</p> <p>Kui liige ei teata nimetatud tähtaja jooksul, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse ta üldkoosolekul mitteosalenuks.</p> <p>Sellise sõnastuse puhul ei rikutaks mitte kuidagi mittetulundusühingu seadusega kaitstavaid liikme õigusi ja huve, sest tal oleks vabadus otsustada, kas ta üldse hääletab või mitte ja tõenäoliselt looks selline olukord liikmetele suurema vabaduse otsustamiseks ja võimaldaks hääletada nii poolt kui vastu, kuid jääda ka erapooletuks.</p> <p>Lisaks: isikuvalimised kavandatava § 22¹ lg 2 korras on praktiliselt teostumatud. Puudub võimalus kandidaatide esitamiseks, neile küsimuste esitamiseks ja kandidatuuride seisukohtade läbiarutamiseks. Isikuvalimiste puhul oleksid mittetulundusühinguta liikmete õigused tõsiselt riivatud.</p>	Mittearvestatud	Valitud lahendus lähtub juba kehtivatest samalaadsetest regulatsioonidest ÄS § 173 lg-s 1 ja KrtS §21 lg-s 2. Mittetulundusühingutele ja sihtasutustele ei ole põhjendatud sellest erinevat regulatsiooni kehtestada.
Andra Pärsimägi			
1.	Eelnõus pakutud lahendused ei piirdu eriolukorraga, seepärast, vaadates kaugele tulevikku julgen kahelda KrtS § 21 lg 2 muutmise kiires vajaduses. Kehtivas seaduses on KÜ-le tagatud võimalus koosolekut kokku kutsumata teavitada ja hääletada. KÜ puhul jäi minu jaoks kaheldavaks põhjendus, millist eesmärki(vajadust) teenib muudatus, millega asendatakse kirjalik (st ka elektrooniline) teavitamise ja hääletamise õigus „kirjalikku taasesitamist võimaldava vormiga“.	Teadmiseks võetud	KrtS § 21 lg 2 kehtivas regulatsioonis ei ole otsuse eelnõu vorminõuet. Muudatuse eesmärgiks on sätestada praktikas kasutatav minimaalne vorminõue, milleks on kirjalikku taasesitamist võimaldav vorm.
2.	MTÜ täiendamine §-ga 22 ¹ on mõistlik, kuid siingi (vähem kui KÜ-	Teadmiseks võetud	MTÜS § 22 ¹ lõikest 2 tuleneb, et otsuse eelnõu tuleb saata vähemalt

	de puhul) küsimus, kas kirjalik (sh elektrooniline) ei oleks piisav?		kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
3.	<p>ÄS § 178 lõike 3 kolmanda lause muutmisega „ pannakse paika, et ka osanik, kes koosolekul ei osale, kuid andis hääle enne koosolekut, saab olenemata hääle andmise viisist nõuda otsuse kehtetuks tunnistamist vastuväite protokollimiseta“.</p> <p>Saab seda mõista nii, et ta ei saa nõuda kehtetuks tunnistamist küsimustes, mida enne koosoleku toimumist ei olnud üldkoosoleku päevakorda võetud (§ 293 lg 3);</p>	Teadmiseks võetud.	ÄS § 178 lõike 3 kolmanda lause muutmist saab sellisel viisil mõista.
Maaeluministerium			
1.	<p>Lähtudes eelnõu eesmärgist võimaldada kõigi juriidiliste isikute koosolekutel elektrooniliste vahendite abil osalemist ning võtta otsuseid vastu koosolekut korraldamata kirjalikult teeme ettepaneku kaaluda korteriomandi- ja korteriühistuseaduse, mittetulundusühingute seaduse (MTÜS), sihtasutuste seaduse ja tulundusühistuseaduse täiendamist viitega eelnõu §-ga 1 kavandatavale tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-le 33¹. Eelnõu § 6 punktiga 2 muudetakse äriseadustiku § 170¹ lõike 1 sõnastust ja senine norm asendatakse viitega TsÜS-i §-le 33¹. Leiame, et samasisulise viite tegemine eespool nimetatud seadustes on elektrooniliste vahendite abil koosolekutel osalemise regulatsiooni selguse ja terviklikkuse huvides samuti oluline.</p>	Mittearvestatud	Viidet TsÜS §-le 33 ¹ ei ole vajadust lisada korteriomandi- ja korteriühistuseadusesse, mittetulundusühingute seadusesse, sihtasutuste seadusesse ja tulundusühistuseadusesse, kuna TsÜS kohaldub ilma sellele eraldi viitamata. Äriseadustikku lisati viited selguse huvides nendel juhtudel, kus oli olemas varasem elektroonilisi võimalusi puudutav regulatsioon, mis tunnistati kehtetuks.
2.	<p>Eelnõu §-ga 1 kavandatava TsÜS-i § 33¹ lõike 1 kohaselt võib juriidilise isiku organi liige edaspidi üldkoosolekul hääletada elektrooniliste vahendite abil, kui juriidilise isiku põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Praktikas võib olla, et juriidilise isiku põhikirja kohaselt ei ole elektroonilisel teel üldkoosolekul osalemine ja hääletamine lubatud või</p>	Mittearvestatud	Ei ole põhjendatud rakendussätte lisamine, kuna mittetulundusühingute põhikirjades ei tohiks olla elektroonilist osalemist ega elektroonilisi võimalusi reguleeritud, sh ka välistusi mitte, kuna sellist võimalust ei ole varem olnud.

	<p>peab juriidilise isiku organ füüsiliselt kokku tulema. Samas on MTÜS-i § 19 lõike 1 punkti 1 ja lõike 2 kohaselt põhikirja muutmine ainult üldkoosoleku pädevuses. Palume kaaluda asjakohase rakendussätte kehtestamist, et mittetulundusühingud saaksid eriolukorra ajal oma elektrooniliste vahendite abil koosoleku läbi viia ja otsused vastu võtta, olenema sellest, et põhikirjas on see välistatud.</p>		
<p>3.</p>	<p>Palume eelnõud täiendada ka maaparandusseaduse muutmisega. Mittetulundusühingute seaduses tehtavad muudatused otsuse vastuvõtmiseks üldkoosolekut kokku kutsumata on väga vajalikud ka maaparandusühistele, kuid arvestades häälte jagunemisi erisusi ei ole mittetulundusühingute seaduse § 22 lõige 3 maaparandusühistute suhtes otse rakendatav. Maaparandusühistud saavad otsuse vastu võtta üldkoosolekut kokku kutsumata, kui otsuse poolt hääletavad liikmed, kellele kokku kuulub hääli üle poole kõigi liikmete häälte üldarvust ehk poolthäälte enamusega.</p> <p>„§ . Maaparandusseaduse muutmise Maaparandusseaduse § 69 täiendatakse lõikega 41 järgmises sõnatuses: „(41) Kui üldkoosoleku otsus tehakse mittetulundusühingute §-s 22¹ sätestatud korras, on otsus vastu võetud liikmete poolthäälte enamusega, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.“;</p> <p>Seletuskiri: Maaparandusseaduse § 58 kohaselt on maaparandusühistud eriliigilised eraõiguslikud juriidilised isikud, mille tegutsemise põhimõtted on sätestatud maaparandusseaduses. Küll aga kohaldatakse maaparandusühistute juhtimisele</p>	<p>Osaliselt arvestatud</p>	<p>MTÜS 22 lg 3 sõnastust muudetud vastavalt, et sobiks ka maaparandusühistutele, seega ei ole põhjendatud eraldi sätte lisamine maaparandusseadusesse.</p>

<p>mittetulundusühingute seaduse 4. peatükis sätestatud, arvestades maaparandusseaduse erisusi. Üheks oluliseks erisuseks on maaparandusühistu liikmete häälte jagunemine üldkoosolekul. Kui mittetulundusühingute puhul kuulub igale liikmele üks hääl, siis maaparandusühistute puhul on see üks kolmest võimalikust valikust. Paljudel juhtudel sõltub liikmele kuuluv häälte arv hoopis hoiukohustuse osa suurusel või liikmele kuuluva maaparandussüsteemi maa-ala pindalast. Mittetulundusühingute seaduses tehtavad muudatused otsuse vastuvõtmiseks üldkoosolekut kokku kutsumata on väga vajalikud ka maaparandusühistele, kuid arvestades häälte jagunemisi erisusi ei ole mittetulundusühingute seaduse § 22 lõige 3 maaparandusühistute suhtes otse rakendatav. Maaparandusühistud saavad otsuse vastu võtta üldkoosolekut kokku kutsumata, kui otsuse poolt hääletavad liikmed, kellele kokku kuulub hääli üle poole kõigi liikmete häälte üldarvust ehk poolthäälte enamusega.</p>		
<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda</p>		
<p>1. Üldsäte elektrooniliste vahendite kasutamise kohta – kas elektroonilised koosolekud või elektrooniline osalemine? Vastava paragrahvi lõike 1 sõnastuse järgi selgub, et koosolekut tervikuna ei saa korraldada elektrooniliste vahendite abil, vaid silmas peetakse just osalemise võimaldamist. Samas on Eelnõu seletuskirjas (lk 4) selgitatud, et muudatus võimaldaks korraldada koosolekut elektroonilise kanali kaudu. Eeltoodust tulenevalt ei ole selge, kumba varianti on Eelnõu koostaja soovinud reguleerida. Selles osas tuleb Eelnõu ja selle seletuskirja selgemaks muuta.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Seletuskirja täiendatud.</p>

	<p>Kusjuures juhime tähelepanu sellele, et mõistlik oleks võimaldada just koosolekute tervikuna elektroonilist läbiviimist, kuivõrd see teeniks tõepoolest Eelnõu eesmärki tagada võimalus viia koosolekuid läbi koosolekut füüsiliselt kokku kutsumata. Praegusel juhul peaks aga sisuliselt koosoleku siiski kokku kutsuma ning võimaldama ka füüsilist osalemist. Eriolukorra ajal võib see aga ettevõtjatele keerukaks osutuda, kuna kehtivate piirangute valguses tähendaks see seda, et koosolekuks tuleks kasutada piisavalt suurt ruumi tagamaks osalejatele vajalikud vahed jm.</p> <p>Lisaks muudab sätte ebaselgeks ka asjaolu, et lõike 1 järgi laiendatakse osalejate koosolekul osalemise, mitte koosoleku pidamise võimalust, kuid lõikes 2 räägitakse just koosoleku pidamisest. Jääb arusaamatuks, millest selline erinevus tuleneb.</p>		
2.	<p>Eelnõu § 6 punktidega 1-3 muudetakse ÄS §-i 170¹, kus on sätestatud osanike võimalus osanike koosoleku päevakorras olevate punktide kohta koostatud otsuste eelnõusid hääletada elektrooniliste vahendite abil enne koosolekut või koosoleku kestel. Eelnõukohased muudatused võivad kaasa tuua olukorra, kus sellist võimalust (hääletada enne koosoleku toimumist) enam ei ole. Elektrooniline hääletamine asendatakse elektroonilise osalemisega osanike koosolekul. Kuigi Eelnõu seletuskirjas on viidatud selle võimaluse säilimisele, tuleks meie hinnangul seda seaduses siiski selgemalt välja tuua.</p>	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.
3.	<p>Lisaks eeltoodule vajavad meie hinnangul selgitust ja korrastamist ka Eelnõuga lisatava ÄS § 2982 lõiked 1 ja 4. Lõike 1 kohaselt võib aktsionär hääletada üldkoosoleku päevakorras olevate punktide kohta koostatud</p>	Arvestatud	Seletuskirja täiendatud.

<p>otsuste eelnõusid, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Lõike 4 järgi tuleb aga põhikirjaga ette näha hääletamise täpne kord. Sisuliselt tähendab see seda, et antud võimaluse kasutamiseks, peavad aktsiaseltsid hakkama oma põhikirjasid muutma, et sellist võimalust aktsionäridele luua.</p>		
--	--	--